

RACHEL

Av Elin Elkouby

Rachel tråkket sine barnesko i Jerusalems gamleby. Hennes mor «kom ut i ulykka» og hun ble resultatet. Det å få barn utenfor ekteskap var dobbel tragedie så langt tilbake som i 1925 og Rachel vokste opp med følelsen av at hun hadde gjort noe galt bare ved at hun var til. Men det skulle bli med henne som med diamanten; Da den hakkes ut av fjellet er den ikke nødvendigvis vakker, men etter å ha blitt bearbeidet kommer skjønnheten fram. Det skulle bli noen tøffe år.

Moren giftet seg med en drukkenbolt og fikk 3 sønner med ham. Rachel var det ikke plass til så hun ble overlatt mye til seg selv. De jødiske barna i nabolaget ropte «lausunge» etter henne, så hun valgte å leke med arabiske barn. Hjemme snakket hun «jiddisch» og ute snakket hun enten hebraisk eller arabisk. Etter hvert tilspisset forholdet

til araberne seg til en slik grad at familien måtte flykte. Faren forsvant, og moren sto igjen men fire unger uten hjem og forsørger. Guttene ble plassert på barnehjem, men Rachel hadde en smittsom øyesykdom som gjorde at de ikke ville ha henne.

Da moren fikk jobb på et slags hjem for eldre husløse ble det slik at det var gamlingene som tok seg av henne. Hun ble boende med dem i flere år for moren hadde ikke plass til andre enn seg selv på sitt rom. De gamle tok seg av Rachel som best de kunne og hun gjorde alt hun kunne for å hjelpe dem. Ved tilbakeblikk var disse årene de beste i hennes barndom.

Rachel fikk ingen vanlig skolegang, men hun klarte å snike seg til undervisning ved å halte. Det var noen nonner som tok seg av handikappede barn og dem fikk hun til å tro at hun hadde en ryggskade. I to år haltet hun rundt for å få undervisning i lesing, skriving og litt håndarbeid. Noen skolegang utover dette ble det ikke. Da hun var 14 flyttet hun til slektninger i Rishon LeZion. Der ble hun boende til hun var 19. I nærheten var det en arbeidsleir for ungdommer som hadde startet en kibbutz i Negev, Revivim. En av dem som jobbet der het Shlomo. Han

arbeidet som rørlegger og sendte penger til kibbutzen. Rachel ble kjent med ham da han kom for å reparere en rørskade i huset hos slektningene. Hun hadde et sterkt ønske om å få seg sitt eget hjem og det var viktig for henne at hennes barn skulle vokse opp i et hjem hvor faren brydde seg om dem. Shlomo passet inn i framtidsdrømmen og det tok ikke lang tid før de var gift og flyttet til Revivim. Rachel var overlykkelig! Hun hadde fått seg «sitt eget». Hjemmet deres var et telt og møblene var appelsinkasser.

De jobbet fra soloppgang til solnedgang. Hun hadde aldri vært lykkeligere der hun gikk bak muldyret og pløyde. Hun lo, sang og svettet. Det var mer sand og stein enn jord og vannet var saltholdig. Allikevel greide de etter hvert å finne fram til vekster som ville vokse i ørkenen.

Etter fire år skulle Rachel føde sitt første barn. Forholdene i kibbutzen var ikke egnet for småbarnsfamilier og det var grunnen til at de måtte dra og se seg om etter en annen kibbutz. Etter en stund havnet de i Alonim, som ligger mellom Haifa og Nasaret. Der ble de andre tre barna født.

I begynnelsen bodde de i treskur som var varme om sommeren og iskalde om vinteren, men etterhvert fikk de gode murhus som det var enklere å varme opp. Arbeidstida kom etter hvert inn i faste former. Hun jobbet først i frukthagene, men fikk så jobb i barnehusene. «Det å jobbe med barn er det mest meningsfulle som finnes!» sa hun ofte. Utdannelse ble ordnet i form av en mengde kurs om behandling av barn. I 30 år jobbet Rachel med barna i kibbutzen og det var det ingen barn som led under

Det er ingen som tvinges til å pensjonere seg i en kibbutz, men etter hvert som årene går blir arbeidstimene redusert slik at man får mer tid til hobbyer og barnebarn. Rachel likte alltid å forme noe med hendene, derfor åpnet kibbutzen opp for muligheten til å studere kunst et par ganger i uka. Hun jobbet med mange ulike materialer som leire, tre, voks, bronse, hønsenetting og gips eller materialer som kunne formes til med hammer og meisel som f.eks. marmor. Når hun selv mestret teknikken, begynte hun å undervise kibbutzens unger på kveldstid. Kibbutzen forsto etterhvert at Rachel kommuniserte godt med alle mennesker derfor henvendte de seg til henne når behovet for noen som kunne jobbe med eldre mennesker meldte seg. Hun ble sendt på kurs i gerontologi for å få bedre forståelse av alderdom og aldringsprosessen. Deretter startet hun opp med samlinger for eldre fire ganger i uka. De produserte håndarbeider som barn skulle kunne leke med. Det var mange som fikk «kosedyr» som hadde blitt laget av disse eldre.

Rachel var min kibbutz mor. Hun var en av dem som åpnet hjemmet sitt opp for enkeltpersoner som kom langveisfra for å delta i kibbutz-livet i en eller flere perioder av livet. Jeg vendte stadig tilbake og alltid var døra åpen. Nå lever verken hun eller mannen lenger, men jeg må av og til ta turen for å hedre hennes minne i kibbutzens gravlund.